I

(Leģislatīvi akti)

REGULAS

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2023/657

(2023. gada 15. marts),

ar ko paredz noteikumus Savienības tiesību īstenošanai Līguma par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, īstenošanā un izpildē

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 43. panta 2. punktu, 91. panta 1. punktu, 100. panta 2. punktu, 173. panta 3. punktu, 182. panta 5. punktu, 188. pantu, 189. panta 2. punktu un 207. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ([1]),

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru ([2]),

tā kā:

(1) Padome 2020. gada 30. janvārī noslēdza Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas ([3]) ("Izstāšanās līgums"). Minētais nolīgums stājās spēkā 2020. gada 1. februārī.

(2) Padome 2021. gada 29. aprīlī Savienības vārdā noslēdza Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses ([4]) ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums"). Minēto nolīgumu provizoriski piemēroja no 2021. gada 1. janvāra, un tas stājās spēkā 2021. gada 1. maijā.

(3) Gan Izstāšanās līgumā, gan Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā ir paredzēts, ka viena no līgumslēdzējām pusēm konkrētos gadījumos un saskaņā ar šajos nolīgumos paredzētajiem nosacījumiem un procedūrām var pieņemt konkrētus pasākumus. Minētie pasākumi var nozīmēt attiecīgajā nolīgumā paredzētu konkrētu saistību apturēšanu.

([1]) OV C 365, 23.9.2022., 66. lpp.
([2]) Eiropas Parlamenta 2023. gada 14. februāra nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2023. gada 7. marta lēmums.
([3]) OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.
([4]) OV L 149, 30.4.2021., 10. lpp.

(4) Savienība un Apvienotā Karaliste savstarpēji var noslēgt citus divpusējus nolīgumus, kas ir Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu papildinoši nolīgumi, un šādi papildinoši nolīgumi ir vispārējo divpusējo attiecību, kā to reglamentē minētais nolīgums, neatņemama sastāvdaļa un kopējā regulējuma daļa. Jāatgādina, ka saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 774. panta 3. punktu minēto nolīgumu nepiemēro Gibraltāram un tas neietekmē minēto teritoriju.

(5) Ja rodas vajadzība pieņemt vienpusējus pasākumus, kā tas ir paredzēts Izstāšanās līgumā, tostarp Protokolā par Īriju un Ziemeļīriju, un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanā un izpildē, Savienībai, ņemot vērā tās vispārējās intereses, būtu jāspēj ātri, samērīgi, efektīvi un elastīgi pienācīgā veidā izmantot tai pieejamos instrumentus, pilnībā iesaistot arī dalībvalstis. Savienībai arī būtu jāspēj veikt atbilstīgus pasākumus, ja nav iespējams efektīvi izmantot strīdu saistošu izšķiršanu saskaņā ar Izstāšanās līgumu vai Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, jo Apvienotā Karaliste nesadarbojas, lai šāds risinājums būtu iespējams. Tādēļ ir jāparedz noteikumi un procedūras, kas reglamentē šādu pasākumu pieņemšanu.

(6) Jāatgādina, ka procedūra autonomu pasākumu pieņemšanai saskaņā šo regulu, ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 182/2011 ([5]), neskar to, ka Padome turpina un pastāvīgi īsteno savas politikas veidošanas, koordinācijas un lēmumu pieņemšanas funkcijas, kas tai piešķirtas ar Līgumiem, ciktāl tas attiecas uz nolīgumu starp Savienību un Apvienoto Karalisti īstenošanu.

(7) Lai īstenotu pilnvaras, kas noteiktas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 16. panta 1. punktā un Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā, iekšējo lēmumu pieņemšanas process saistībā ar Izstāšanās līguma un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanu ir atspoguļots Padomes Lēmumā (ES) 2020/135 ([6]) un Lēmumā (ES) 2021/689 ([7]). Lai Padome varētu pilnībā īstenot savas politikas veidošanas, koordinācijas un lēmumu pieņemšanas funkcijas minētajā sakarā, tā būtu pastāvīgi un regulāri jāinformē par minēto nolīgumu īstenošanu, tostarp par visām iespējamām grūtībām, kas varētu rasties, jo īpaši par šādu nolīgumu iespējamiem pārkāpumiem un citām situācijām, kas varētu būt par iemeslu pasākumiem, kuri tiek veikti saskaņā ar šo regulu. Minētajā sakarā Padome būtu savlaicīgi un pienācīgi jāinformē par iespējamiem Savienības rīcībā esošiem atbildes pasākumiem, lai nodrošinātu minēto nolīgumu pilnīgu un pareizu īstenošanu, kā arī par turpmāku rīcību saistībā ar jebkādiem jau veiktiem pasākumiem.

(8) Kā tas ir paredzēts LESD 218. panta 10. punktā, Eiropas Parlaments būtu nekavējoties un pilnībā jāinformē, ļaujot tam pilnībā īstenot tā prerogatīvas saskaņā ar Līgumiem. Komisijai būtu savlaicīgi jāinformē Eiropas Parlaments par visām iespējamām grūtībām, jo īpaši par iespējamiem Izstāšanās līguma un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma pārkāpumiem un citām situācijām, kuru rezultātā varētu būt nepieciešami pasākumi saskaņā ar šo regulu.

(9) Šajā regulā paredzētajiem noteikumiem un procedūrām vajadzētu būt prioritāriem attiecībā pret jebkādiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD, un kas reglamentē to pašu priekšmetu.

(10) Lai nodrošinātu, ka šī regula joprojām atbilst paredzētajam mērķim, Komisijai trīs gadu laikā pēc tās stāšanās spēkā būtu jāpārskata tās darbības joma un īstenošana un jāziņo par saviem konstatējumiem Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai. Minētajam pārskatam nepieciešamības gadījumā būtu jāpievieno attiecīgi tiesību aktu priekšlikumi.

([5]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

([6]) Padomes Lēmums (ES) 2020/135 (2020. gada 30. janvāris) par to, lai noslēgtu Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 1. lpp.).

([7]) Padomes Lēmums (ES) 2021/689 (2021. gada 29. aprīlis) par to, lai Savienības vārdā noslēgtu Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses, un Nolīgumu starp Eiropas Savienību un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti par drošības procedūrām klasificētas informācijas apmaiņai un aizsardzībai (OV L 149, 30.4.2021., 2. lpp.).

(11) Lai nodrošinātu vienādus nosacījumus šīs regulas īstenošanai un jo īpaši lai nodrošinātu ātru, efektīvu un elastīgu attiecīgo Savienības tiesību īstenošanu saskaņā ar Izstāšanās līgumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, būtu jāpiešķir Komisijai īstenošanas pilnvaras pieņemt pasākumus, ko veic saskaņā ar šo regulu, un vajadzības gadījumā – pieņemt pasākumus, kas ierobežo tirdzniecību vai citas darbības. Minētās pilnvaras būtu jāattiecina arī uz pieņemto pasākumu grozīšanu, apturēšanu vai atcelšanu. Tās būtu jāīsteno saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011. Ņemot vērā to, ka iecerētie pasākumi ietver vispārpiemērojamu aktu pieņemšanu un ka lielākā daļa iecerēto pasākumu attiecas uz minētās regulas 2. panta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām jomām, minēto pasākumu pieņemšanai būtu jāizmanto pārbaudes procedūra. Komisijai būtu jāpieņem īstenošanas akti, kas jāpiemēro nekavējoties, ja pienācīgi pamatotos gadījumos tas vajadzīgs nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ, lai pienācīgi aizsargātu Savienības intereses.

(12) Ja Padome saskaņā ar LESD 43. panta 3. punktu nolemj pilnībā vai daļēji apturēt Apvienotās Karalistes zvejas kuģu piekļuvi Savienības ūdeņiem saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīguma Piekto sadaļu, tai būtu jāņem vērā šādas apturēšanas efektivitāte attiecībā uz to, lai tiktu veicināts, ka Apvienotā Karaliste ievēro attiecīgo nolīgumu un visus tajā paredzētos konkrētos kritērijus. Šāda apturēšana būtu jāīsteno attiecībā uz konkrētiem Apvienotās Karalistes kuģiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/2403 III sadaļu ([8]).

(13) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, paredzēt noteikumus un procedūras, kas reglamentē Savienības tiesību īstenošanu saskaņā ar Izstāšanās līgumu un Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, un pilnvarot Komisiju pieņemt vajadzīgos pasākumus, tostarp attiecīgā gadījumā ierobežojumus tirdzniecībai, ieguldījumiem vai citām darbībām, kas ietilpst Tirdzniecības un sadarbības nolīguma darbības jomā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet mēroga un iedarbības dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Turklāt, tā kā tikai Savienība ir Izstāšanās līguma un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma puse, starptautisko tiesību līmenī attiecībā uz minētajiem nolīgumiem rīkoties var tikai Savienība. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šajā regulā ir paredzēti noteikumi un procedūras, kas nodrošina Savienības tiesību efektīvu un savlaicīgu īstenošanu, īstenojot un izpildot Līgumu par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas ("Izstāšanās līgums"), Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienu, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses ("Tirdzniecības un sadarbības nolīgums"), un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma papildinošos nolīgumus.

2. Šo regulu piemēro šādiem Savienības pieņemtiem pasākumiem:

a) attiecīgā preferenciālā režīma pagaidu apturēšanai attiecīgajam produktam vai produktiem, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 34. pantā;

b) korektīvajiem pasākumiem un saistību izpildes apturēšanai, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 374. pantā;

c) līdzsvara atjaunošanas pasākumiem un pretpasākumiem, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 411. pantā;

([8]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/2403 (2017. gada 12. decembris) par ārējo zvejas flotu ilgtspējīgu pārvaldību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1006/2008 (OV L 347, 28.12.2017., 81. lpp.).

d) Apvienotās Karalistes gaisa pārvadātāju darbības atļauju vai tehnisko atļauju atteikšanai, atsaukšanai, apturēšanai, ierobežošanai un nosacījumu izvirzīšanai tām, kā arī minēto gaisa pārvadātāju darbības atteikšanai, atsaukšanai, apturēšanai, ierobežošanai un nosacījumu izvirzīšanai tai, kā noteikts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 434. panta 4. punktā un 435. panta 12. punktā;

e) akceptēšanas pienākumu izpildes apturēšanai, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 457. pantā;

f) korektīvajiem pasākumiem, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 469. pantā;

g) kompensējošiem pasākumiem, jo īpaši saistību izpildes apturēšanai, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 501. pantā;

h) korektīvajiem pasākumiem un saistību izpildes apturēšanai, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 506. pantā;

i) Tirdzniecības un sadarbības nolīguma I protokola piemērošanas apturēšanai vai izbeigšanai attiecībā uz vienu vai vairākām Savienības programmām vai darbībām, kas pieņemtas, pamatojoties uz LESD vai tā daļām, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 718. un 719. pantā;

j) pagaidu kompensācijas piedāvāšanai vai pieņemšanai vai saistību izpildes apturēšanai sakarā ar šķīrējtiesas vai ekspertu grupas procedūras īstenošanu saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 749. pantu;

k) aizsardzības pasākumiem un līdzsvara atjaunošanas pasākumiem, kā izklāstīts Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 773. pantā;

l) pasākumiem, kas ierobežo tirdzniecību, ieguldījumus vai citas darbības Tirdzniecības un sadarbības nolīguma darbības jomā, ja iztiesāšana nav iespējama, jo Apvienotā Karaliste neveic pasākumus, kas vajadzīgi, lai darbotos strīdu izšķiršanas procedūra saskaņā ar minēto nolīgumu vai Izstāšanās līgumu, tostarp nepamatoti kavē procedūras, kas uzskatāms par nesadarbošanos šajā procesā;

m) Izstāšanās līguma 178. pantā paredzētajai saistību izpildes apturēšanai saistībā ar šķīrējtiesas nolēmuma izpildi;

n) korektīvajiem pasākumiem, kā izklāstīts Izstāšanās līguma Protokola par Īriju un Ziemeļīriju 13. pantā;

o) aizsardzības pasākumiem un līdzsvara atjaunošanas pasākumiem, kā izklāstīts Izstāšanās līguma Protokola par Īriju un Ziemeļīriju 16. pantā.

2. pants

Savienības tiesību īstenošana

1. Komisija ir pilnvarota ar īstenošanas aktiem:

a) pieņemt šīs regulas 1. panta 2. punktā minētos pasākumus, izņemot pilnīgu vai daļēju Apvienotās Karalistes zvejas kuģu tādas piekļuves apturēšanu Savienības ūdeņiem, ko īsteno saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu; un,

b) ja pasākums ietver saistību izpildes apturēšanu saskaņā ar kādu no 1. panta 1. punktā minētajiem nolīgumiem – noteikt ierobežojumus tirdzniecībai, ieguldījumiem vai citām darbībām attiecīgā nolīguma darbības jomā, ko pretējā gadījumā liegtu apturētās saistības.

Attiecīgā gadījumā minētajos īstenošanas aktos precizē pieņemto pasākumu ilgumu.

2. Saskaņā ar šo regulu pieņemtie pasākumi ir samērīgi ar paredzētajiem mērķiem un efektīvi, lai veicinātu to, ka Apvienotā Karaliste ievēro 1. panta 1. punktā minētos nolīgumus. Tie atbilst konkrētajiem kritērijiem, kas noteikti minētajos nolīgumos.

3. Komisija ir pilnvarota ar īstenošanas aktiem grozīt, apturēt vai atcelt 1. panta 2. punktā minētos pasākumus. Attiecīgā gadījumā minētajos īstenošanas aktos precizē apturēšanas ilgumu.

4. Ja vienai vai vairākām dalībvalstīm ir īpašas bažas, minētā dalībvalsts vai dalībvalstis var lūgt, lai Komisija pieņem 1. panta 2. punktā minētos pasākumus. Ja Komisija šādu lūgumu neapmierina, tā laikus informē Padomi par saviem iemesliem.

5. Ja pastāvīgu un nozīmīgu atšķirību dēļ šīs regulas 1. panta 2. punkta c) apakšpunktā minētie līdzsvara atjaunošanas pasākumi ilgst vairāk nekā vienu gadu, viena vai vairākas dalībvalstis var lūgt Komisiju aktivizēt Tirdzniecības un sadarbības nolīguma 411. pantā paredzēto pārskatīšanas klauzulu. Komisija laikus izskata minēto lūgumu un apsver iespēju vajadzības gadījumā minēto jautājumu nodot Partnerības padomei saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumā paredzētajiem noteikumiem. Ja Komisija šādu lūgumu neapmierina, tā laikus informē Padomi par saviem iemesliem.

6. Šā panta 1. un 3. punktā minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 3. panta 2. punktā.

7. Pienācīgi pamatotu nenovēršamu un steidzamu iemeslu dēļ Komisija saskaņā ar procedūru, kura minēta 3. panta 3. punktā, pieņem īstenošanas aktus, kas jāpiemēro nekavējoties.

8. Ja Padome, ievērojot LESD 43. panta 3. punktu, nolemj pilnībā vai daļēji apturēt Apvienotās Karalistes zvejas kuģu piekļuvi Savienības ūdeņiem saskaņā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, tā piemēro šā panta 2. punktā izklāstītos kritērijus.

3. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz AK komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 3. panta nozīmē. Saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 182/2011 Eiropas Parlaments un Padome tiek regulāri un nekavējoties informēti par komitejas procedūrām.

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu saistībā ar tās 5. pantu.

4. Eiropas Parlaments un Padome jebkurā laikā var izmantot savas pārbaudes tiesības saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 182/2011 11. pantu.

4. pants

Informēšana

1. Lai Padome varētu īstenot savas pilnvaras atbilstīgi Līgumiem, kā tās atspoguļotas Lēmumos (ES) 2020/135 un (ES) 2021/689, Padomi pastāvīgi un regulāri informē par Izstāšanās līguma un Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanu.

2. Lai Eiropas Parlaments varētu īstenot savas pilnvaras atbilstīgi Līgumiem, to nekavējoties un pilnīgi informē saskaņā ar Līgumiem, lai tas varētu īstenot savas institucionālās prerogatīvas.

5. pants

Saistība ar citiem Savienības tiesību aktu noteikumiem

Šo regulu piemēro neatkarīgi no jebkādiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, kas pieņemti, pamatojoties uz LESD, un kas reglamentē to pašu priekšmetu.

Kad Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei gada ziņojumus par Tirdzniecības un sadarbības nolīguma īstenošanu un piemērošanu, tā iekļauj arī pārskatu par jebkādām sūdzībām, kas saņemtas saistībā ar Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, kā arī par turpmākiem pasākumiem pēc šādām sūdzībām un par pasākumiem, kas pieņemti saskaņā ar šīs regulas 2. pantu.

6. pants

Pārskatīšana

Līdz 2026. gada 12. aprīlim Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai ziņojumu par šīs regulas piemērošanu, nepieciešamības gadījumā pievienojot attiecīgus tiesību aktu priekšlikumus.

7. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.*

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Strasbūrā, 2023. gada 15. martā

Eiropas Parlamenta vārdā –	*Padomes vārdā –*
priekšsēdētāja	*priekšsēdētāja*
R. METSOLA	J. ROSWALL